

Aan de leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Van Gemeente Lansingerland

Onderwerp **Horti Science in relatie tot Kadernota 2022**

Datum 22 juni 2021

Ons kenmerk U21.03896

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren we u over de voortgang van Horti Science in relatie tot de Kadernota 2022. We beschrijven de context, de potentie van het Horti Science cluster vanuit economisch en maatschappelijk perspectief, de inhoudelijke deelonderwerpen, het toetsingskader investeringen uit Enecogelden en de planning voor de komende maanden. Deze brief sluit aan op de reeds ingeslagen koers over de kracht van Horti Science waarover we u informeerden via brief (U20.03619). Deze kracht vormde de basis voor onze 'positionering- en profileringsstrategie' waarover we u informeerden via brief (U20.00912).

We geven ook een doorkijk naar de dialogavond van 14 juli. Tijdens deze avond nemen we u mee in de actuele ontwikkelingen en halen we uw inbreng op voor de vervolgstappen die nodig zijn om de kansen van het Horti Science cluster optimaal te benutten. Dit landt in de Horti Science Visie, die we dit najaar ter besluitvorming aan u voorleggen.

Toekomstperspectief Lansingerland

Het afgelopen jaar zijn we gestart met het Toekomstperspectief Lansingerland. Dit Toekomstperspectief gaat uit van tien samenhangende opgaven die essentieel zijn om de kwaliteit van leven in Lansingerland vast te houden en te versterken. We informeerden u over de voortgang via brief (U21.03430).

Horti Science Visie

De Horti Science Visie is één van deze tien opgaven. Samen met de ingestelde 'Klankbordgroep Horti Science Visie' bestaande uit MRDH, Innovation Quarter, Provincie Zuid-Holland, VNO NCW Oostland, Glastuinbouw Nederland, Tuinbouw Jongeren Oostland, Greenport West-Holland, Wageningen University & Research Center, Anthura, Koppert Biological Systems en Bayer Crop Science ontwikkelen we samen met overige ondernemers, kennisinstellingen en inwoners de Horti Science Visie. We kiezen bewust voor een brede beweging. Horti Science is namelijk het sterkste economische cluster van Lansingerland. De sector

heeft een exportwaarde van 1,1 miljard euro en een toegevoegde waarde van ruim 700 miljoen euro. Met 8.500 arbeidsplaatsen is het Greenportcluster de grootste werkgever van Lansingerland (1 op de 3 banen)¹. Het cluster in onze gemeente is uniek in de wereld. Zo staat het meest toonaangevende tuinbouwinstituut ter wereld (Wageningen University & Research Center) in Lansingerland. Daarnaast vervullen ruim 400 greenportbedrijven -waaronder 3 wereldmarktleiders- een grote rol in de veredeling van en wereldhandel in groenten, fruit, bloemen en planten.

Horti Science Park

De clustering van innovatieve bedrijven heeft geleid tot een sterk kennisnetwerk voor het hele (glas)tuinbouwcomplex in de wereld. Het Horti Science Park vervult daarin een prominente rol. Reden om samen met MRDH, Innovation Quarter en Wageningen University & Research Center te onderzoeken welke ontwikkelpotentie het Park heeft. We informeerden u hierover via brief (U20.03619) en bespreken 14 juli tijdens de dialoogavond de resultaten van het onderzoek.

Deze vijver aan kennis, ondernemerschap en innovatie verwoord als Horti Science is de troef van Lansingerland. De vele kansen die dit biedt voor onze inwoners, ondernemers en kennisinstellingen willen we de komende jaren verzilveren. Dat vraagt om meerjarige investeringen van de triple helix (onderwijs, bedrijfsleven & overheid). Met lokale en eerdergenoemde regionale partijen vormt de gemeente Lansingerland consortia die de benodigde investeringen en uitvoeringscapaciteit in kaart brengen. Deze gezamenlijke inzet richt zich op de volgende deelonderwerpen:

1. Innovatie

Horti Science zoekt en biedt antwoorden op de vraag hoe we ook in de toekomst een groeiende wereld-bevolking kunnen blijven voeden door voedsel op een zo duurzaam mogelijke en gezonde manier te produceren. Daarnaast kleuren we de wereld met een veelheid aan bloemen en planten. Om de koppositie van ons cluster te behouden én te versterken zijn investeringen door de triple helix in innovaties van cruciaal belang. Dit betreft investeringen in zowel de fysieke doorontwikkeling van het Horti Science Park, als investeringen in kennisontwikkeling. Denk hierbij aan kennisontwikkeling op het terrein van kunstmatige intelligentie, vertical farming, teelttechnieken en verduurzaming i.r.t. water- en energieverbruik. Vervolgens is ook kennisdeling een cruciaal gegeven om het cluster in de breedte te versterken. Dit willen we faciliteren door te investeren in de organisatorische kant die nodig is om alle bedrijven in Lansingerland én omgeving kennis te laten maken met de nieuwste technieken.

2. Onderwijs-arbeidsmarkt

Het tekort aan personeel vormt een bedreiging voor het Horti Science cluster. Het is steeds ingewikkelder om voldoende personeel te werven op alle niveaus. De sector is niet bekend en soms ook niet bemind door een verkeerd beeld dat men heeft van het werk in de glastuinbouw. Dit vraagt om een gecoördineerde aanpak in de triple helix, gericht op alle leeftijden en doelgroepen. Daarnaast zien we dat het onderwijs (ook) in de Greenport over het algemeen achter loopt op de praktijk. De technologische ontwikkelingen in Horti Science gaan snel en vragen om nieuwe onderwijsvormen waarin bedrijfsleven, docenten en studenten intensief (hybride) samenwerken ten behoeve van een actueel kennisniveau. Hieronder vallen ook initiatieven in het kader van een Leven Lang Ontwikkelen, voor werknemers die al in de sector actief zijn of als zij-instromers de overstap naar deze sector willen maken.

¹ Glastuinbouw Lansingerland op de kaart, Wageningen Economic Research (Verhoog en Berkhout, 2020)

3. Gezondheid & Welzijn

Via de Horti Science Visie willen we ook een sterkere verbinding maken met de samenleving vanuit gezondheidsperspectief. De groenten en fruit uit de kassen zijn immers gezonde producten vol vitamines. Horti Science kan in bewustwording en door het leveren van producten aan bepaalde groepen in de samenleving bijdragen aan het gezondheidsbeleid van de gemeente. Daarnaast willen we ook de herkenbaarheid en de trots op het Horti Science cluster vergroten. We willen onderzoeken of we via kunst en cultuur de boodschap van voeding en gezondheid, de historische achtergronden van de glastuinbouwsector en de nieuwste innovaties onder de aandacht kunnen brengen.

4. Duurzaamheid

De omslag naar duurzame bronnen is cruciaal voor het bestaansrecht van de Horti Science sector. Het cluster is sterk afhankelijk van fossiele brandstoffen. Dit vraagt om alternatieven. Denk hierbij aan geothermie of oplossingen waarbij restwarmte uit andere plekken in de regio benut wordt als energievoorziening van de kassen. Naast investeringen die onder het thema Innovatie vallen, is personele inzet nodig om afspraken te maken met het Rijk, overheden, ondernemers, waterschappen en onderzoeksinstellingen.

5. Gebiedsontwikkeling

De doorontwikkeling van het Horti Science cluster vraagt ook om goede randvoorwaarden vanuit ruimtelijk perspectief. Het gaat dan bijvoorbeeld om voldoende en geschikte bedrijventerreinen en het creëren van regelluwe zones om innovatieve experimenten te faciliteren. De beschikbaarheid van woningen voor verschillende inkomensklassen zijn van belang om mensen die in de glastuinbouwsector werken, ook de mogelijkheid te bieden hier te wonen. Daarnaast is ook mobiliteit een belangrijk thema. Dit betreft zowel de ontsluiting van het gebied ten behoeve van efficiënte transportbewegingen als het faciliteren van woon-werk door de bereikbaarheid met OV of autonoom vervoer te verbeteren. Ook hierbij zetten we vooral in op de verbinding met andere opgaven uit het Toekomstperspectief.

Toetsingskader investeringen uit Enecogelden

In de Kadernota 2022 hebben wij aangegeven dat wij de Horti Science Visie en het bijhorende uitvoeringsprogramma zien als een belangrijke investering in het kader van het Toekomstperspectief Lansingerland. Met drie incidentele budgetten van € 1,2 miljoen voor de jaren 2022 t/m 2025 willen wij onze ambitie bij deze maatschappelijke investering zoals wij in deze brief hebben geduïd mogelijk maken. Eerder, op 27 mei jl. hebben wij u -op uw verzoek- het Toetsingskader investeringen uit Enecogelden toegezonden (U21.01307), dat onderdeel uitmaakt van onze brief over de afloop van de bestuursopdracht herziening financieringsstructuur. Dit toetsingskader biedt u het instrument om eigen voorstellen voor investeringen te beoordelen en dan te bepalen of onze Enecogelden daarvoor ingezet kunnen worden. Dit kader noemt criteria voor die afweging, zowel inhoudelijk als financieel.

Wij hebben de Horti Science Visie langs de lat van dit kader gelegd. De drie criteria voor afweging scoren alle groen, waarbij de mate waarin het publiek belang van Lansingerland wordt gediend volmondig aanwezig is. Bij de vijf aspecten van inhoudelijke weging zien wij in ieder geval vier groene scores (zeer passend/grote bijdrage) en één lichtgroen (periode waarin de investering bijdraagt aan maatschappelijk nut (meer dan 10 jaar, minder dan 25 jaar)). Voor de drie aspecten van financiële weging scoort de mate waarin andere partijen financieel bijdragen naar onze verwachting tussen de 80%-50% (lichtgroen) en achten wij het aspect van de financiële consequenties indien van de investering wordt afgezien, op zijn minst aanmerkelijk (lichtgroen) maar misschien wel groot (groen). Zouden we niet starten met de Horti Science Visie dan zullen we de concurrentieslag onder andere op de arbeidsmarkt in de nabije toekomst gaan verliezen.

Aan de hand van dit toetsingskader zien wij de Horti Science Visie bij uitstek als een maatschappelijke investering die ten laste van de Enecogelden gebracht kan worden.

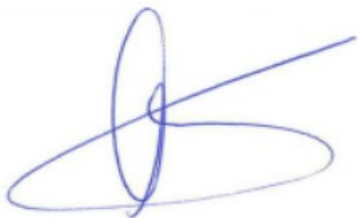
Planning

We concretiseren aankomende maanden de Horti Science Visie met u, inwoners, ondernemers, overheden en kennisinstellingen. Op basis van de huidige inzichten is er voor de jaren 2022, 2023 en 2024 incidenteel € 1,2 miljoen per jaar nodig. Een concretere invulling leggen we ter besluitvorming aan u voor in de Begroting 2022. Het grootste deel van de investeringen is gekoppeld aan het thema Innovatie. Met een meerjarige inzet op Horti Science versterken we onze koploperspositie, trekken we meer bedrijven en werkgelegenheid naar onze gemeente en dragen we bij aan maatschappelijke doelen gericht op voeding, gezondheid, welzijn en verduurzaming. Hiermee laden we onze profileringsstrategie 'Lansingerland Home of Horti Science'. Dit merk versterken we verder door de organisatie van onder andere (internationale) conferenties op het Horti Science Park en bij de drie wereldmarktleiders. Inzet op communicatie is van cruciaal belang om inwoners, ondernemers en kennisinstellingen te blijven betrekken op deze beweging.

Tijdens de dialoogavond van 14 juli a.s. laten we u kennismaken met een aantal van onze samenwerkingspartners. Vanuit de verschillende deelonderwerpen geven zij hun visie op de toekomst van het Horti Science cluster. We horen vervolgens ook graag wat u ons wilt meegeven in deze fase. Uw inbreng nemen we mee in de Horti Science Visie. Deze visie vormt het kader voor toekomstige projecten en investeringen.

We hopen u op 14 juli a.s. te mogen verwelkomen op de dialoogavond Horti Science!

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Contactgegevens	Samir Amghar
Team	Ruimtelijke Economische Strategie
Domein	Ruimte & Economie
Email	Samir.Amghar@lansingerland.nl